

LUYỆN TẬP VỀ CÂU NGHI VẤN TU TỪ

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Nắm được hiệu quả diễn đạt của câu nghi vấn tu từ.*
- *Biết vận dụng hiểu biết nói trên vào việc đọc - hiểu văn bản và làm văn.*

1. Đọc các đoạn trích sau và trả lời câu hỏi nêu ở dưới.

– NGUYỄN VŨ (lật đật và xọc xạch) – *Kìa, thầy Cả.*

VŨ NHƯ TÔ – *Lạy Cụ lớn.*

(1) *Khám* : nhà tù, nhà giam (tiếng miền Trung và miền Nam).

NGUYỄN VŨ – *Thầy có biết việc gì không ?*

VŨ NHƯ TÔ – *Bẩm Cu lớn, không. Duy có bà Đan Thiềm đây vừa mới báo với chúng tôi rằng Nguyễn Quận công làm phản.*

NGUYỄN VŨ (hất hàm hỏi Đan Thiềm) – *Thế nào ?*

ĐAN THIỀM – *Chúng tôi cũng không rõ. Nghe như Quận công làm phản.*

(Nguyễn Huy Tường – Vũ Như Tô)

– *Gì sáu bằng những trưa thương nhớ
Hiu quạnh bên trong một tiếng hò !*

(Tố Hữu – Nhớ đồng)

Về hiệu quả diễn đạt, câu nghi vấn trong đoạn trích thứ hai có gì khác so với những câu nghi vấn trong đoạn trích thứ nhất ? Nếu cần diễn đạt hai câu thơ trên bằng văn xuôi thì anh (chị) viết thế nào ?

2. Hãy nêu vai trò và tác dụng nghệ thuật của câu nghi vấn tu từ trong bài thơ *Nhớ đồng* của Tố Hữu.

3. Đọc các đoạn trích sau, trả lời câu hỏi và thực hiện nhiệm vụ nêu ở dưới.

– *Những người này cố ý bưng tai cho đừng nghe thấy tiếng gọi phương xa. Họ quyết giữ trọn nghĩa thủy chung với nàng thơ cũ. Nhưng họ đã bị ruồng rẫy mà không hay. Có phải Nguyễn Giang cũng ở trong bọn những người xấu số ấy ?*

(Hoài Thanh – Một thời đại trong thi ca)

– *Cái xã hội Âu chẳng ra Âu, Hán chẳng ra Hán này, há không phải bởi các nhân vật giả dối Âu chẳng ra Âu, Hán chẳng ra Hán ấy múa bút khua lưỡi mà gây nên ư ?*

(Ngô Đức Kế – Luận về chính học cùng tà thuyết
Quốc văn – “Kim Vân Kiều” – Nguyễn Du)

a) Tìm hàm ý trả lời (khẳng định hay phủ định) trong mỗi câu nghi vấn tu từ thuộc từng đoạn trích trên.

b) Trong các hàm ý trả lời đó, có phần nội dung nào chung ?

c) Tìm trong thơ, văn những câu nghi vấn tu từ có phần nội dung chung tương tự như vừa thấy ở mục b.

d) Chuyển những câu nghi vấn tu từ trên đây thành câu trần thuật.

4. Đọc các đoạn trích sau, trả lời câu hỏi và thực hiện nhiệm vụ nêu ở dưới.

– *Nói sao chẳng biết hổ thâm
Người ta há phải là cầm thú sao ?*

(Nguyễn Đình Chiểu – *Truyện Lục Vân Tiên*)

– *Như trên kia đã nói, thái độ "nghệ thuật vị nghệ thuật" chỉ có một lí do : là muốn thoát li thực tế. Tuy vậy đâu có thoát li thực tế đi nữa, thì sự thực vẫn là sự thực. Một người nằm trên giường bệnh có thể tưởng tượng là mình khoẻ và tự khắc khoẻ hay không ?*

(Đặng Thai Mai – *Văn học khái luận*)

– *Hấn lác đầu :*

– *Không được ! Ai cho tao lương thiện ? Làm thế nào cho mất được những vết mảnh chai trên mặt này ? Tao không thể là người lương thiện nữa. Biết không !*

(Nam Cao – *Chí Phèo*)

a) Tìm hàm ý trả lời (khẳng định hay phủ định) trong mỗi câu nghi vấn tu từ thuộc từng đoạn trích trên.

b) Trong các hàm ý trả lời đó, có phần nội dung nào chung ?

c) Tìm trong thơ, văn những câu nghi vấn tu từ có phần nội dung chung tương tự như vừa thấy ở mục b.

d) Chuyển những câu nghi vấn tu từ trên đây thành câu trần thuật.

5. Viết một đoạn văn, trong đó có dùng câu nghi vấn tu từ.